

ಜಳಣ ರತ್ನ

ರಾಮಯು ಸೌದೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿ
ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಬಳಿ ಸೌದೆ
ಸಾಗಿಸಲು ನಾಲ್ಕಾರು ಕತ್ತೆಗಳಿದ್ದವು. ಅವುಗಳ ಪ್ರೇಕ್ಷ
ಒಂದು ತುಂಬಾ ಬದವಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ
ಹೋಯಿತು. ನಿರ್ದಾರಿಯಾ ಮಾಯು 'ಅದಕ್ಕೆಗೆ
ಆಹಾರ ದಂಡ' ಎಂದು ಉಳಿರ ಹೋರಗಿನ ಕಾಗಿಗೆ
ಅಟ್ಟಿಟಿಟ್ಟ. ಉಳಿ ಬಿಸಿಲು. ಜೊತೆಗೆ ಆಹಾರವಿಲ್ಲ.
ಕಾಡಿನ ಮದ್ದೆ ಇರುವ ಹೊಂಡದಲ್ಲಿ ನೀರು
ಕುಡಿಯ ಮಾರದ ಕೆಳಗೆ ಮಲಗಿತು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಹುಡುಕುತ್ತ ಒಂದು ಹುಲಿ
ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಕತ್ತೆಯನ್ನು ಕಂಡು
ಅನಂದದಿಂದ ತಿಳ್ಳಲು ಹೋಯಿತು.

ಆಗ ಕತ್ತೆಯು 'ಹುಲಿರಾಜಾ ನೀನು ಕಾಗಿಗೆ
ಅರಸು, ಅದರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಯ ಬಂದಿರುವೆ. ನಾನಾ
ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಕಂಗಾಲಾಗಿ
ಅಷ್ಟಿವರಜರದಂತಿರುವೆ. ನನ್ನನ್ನು ತಿಂದರೆ ನಿನಗೆನು
ತೃಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ? ನಾನು ಎಂದೋ
ಯಜಮಾನನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಿರುವೆ. ನನ್ನ
ಜೀವನ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಕೆವ್ವೆ ನಿನ್ನತಹ
ಒಬ್ಬರ ಹೊಳೆಯನ್ನಾದರೂ ತುಂಬಿಸಬೇಕು.
ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡು. ಇಂದಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳ
ನಂತರ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಾ. ಇಲ್ಲಿನ ಹೇರಳವಾದ
ಆಹಾರ ತಿಂದು ದಷ್ಟಪುಷ್ಟವಾಗಿರುವೆ. ಆಗ
ನನ್ನನ್ನು 'ತಿನ್ನ' ಎಂದಿತು. ಕತ್ತೆಯ ಮಾತು ಹುಲಿಗೆ
ಸರಿಯನಿಷಿತು. ಅದು ಬೆರೆ ಕಡೆ ಆಹಾರ
ಹುಡುಕೊಂಡು ಹೋರಬು ಹೋಯಿತು.

ಕತ್ತೆ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತುಲಿನ ಹುಲ್ಲು, ಹೊಟ್ಟು
ತಿನ್ನುವುದು, ಕೆಸರಿನ ಹೊಂಡದಲ್ಲಿ
ಹೋರಳಾಡುವುದು ಮಾಡತೊಡಗಿತು. ಹೀಗೆ

ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಉರುಳಿತು. ಹೈಗ್ಗೆ ಕೆಸರು
ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಕತ್ತೆಯು ಒಂದು ಮರಿ
ಅನೆಯಂತಾಯಿತು.

ತಿಂಗಳು ಕತ್ತೆಯುತ್ತಲೇ ಹುಲಿ ಕತ್ತೆಯ ಬಳಿಗೆ
ಬಂದಿತು. ಕತ್ತೆಯ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕೆಗೆ, ಅದರ ಆಕಾರ
ಕಂಡು ಖುಸಿಯಾಯಿತು.

ಹುಲಿ ಕತ್ತೆಯನ್ನು ತಿನ್ನಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಕತ್ತೆಯು
ಒಂದು ಪರತ್ತು ಹಾಕಿತು. 'ಹುಲಿರಾಯ ನೀನು
ನನ್ನನ್ನು ಮೂರು ಸಲ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಂಡು ತಿನಬೇಕು.
ನಂತರ ನಾನ ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಮೂರು ಸಲ ನಿನ್ನನ್ನು
ಒದೆಯುತ್ತೇನೆ' ಎಂದಿತು. ಹುಲಿಯು
ಯೋಚಿತಿ. ಒಂದೇ ಸಲಕ್ಕೆ ನೀನು ಯಮನ ಬಳಿ
ಹೋಗುತ್ತಿರು ಎಂದುಕೊಂಡು 'ಅಯ್ಯು' ಎಂದು
ಒಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು.

ಹುಲಿಯು ಮಾರು ದೂರದಿಂದ ಒಂದು

ಕತ್ತೆಯ ಹೊಳೆಗೆ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿತು. ಒಂದು
ಮಣಿನ ಮುದ್ದೆ ಅದರ ಬಾಯಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಹೀಗೆ
ಮೂರು ಸಾರಿಯೂ ಬಾಯಿ ತುಂಬಾ ಮಣಿನ
ಮುದ್ದೆಯೇ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಹುಲಿಗೆ ಸುಸ್ಕಾಯಿತು.

ಆಗ ಕತ್ತೆಯ ಸರದಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಜಾಡಿಸಿ
ಒಂದು ಒದೆ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಹುಲಿಯ ಮುಖ
ರಕ್ತಸಿಕ್ತವಾಯಿತು. ಏರದನೇ ಒದೆಗೆ ಅದರ
ಹಲ್ಲುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಉದುರಿದವು. ಇನ್ನೇನು
ಮೂರನೇ ಒದೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಹುಲಿ ಅಲ್ಲಿದೆ ಓದಿ
ಹೋಯಿತು. ಹೀಗೆ ಕತ್ತೆ ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿವರ್ತಿಕೆಯಿಂದ
ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಕೊಂಡು ಉಳಿರ ಕಡೆ ಹೋರಬಿತು.

ನಿತಿ: ಶ್ರೀಗಿಂತ ಯುತ್ತೇ ದೊಡ್ಡದು

-ವಿ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್,

ಚೊಕ್ಕನಹಲ್ಲಿ

ಭತ್ತದ ಪ್ರೇರು

ಬೆಳೆದಿದೆ ನೋಡು ಭತ್ತದ ಪ್ರೇರು
ಇಳಿಗೆ ಕತ್ತೆಯನು ತಂಡಿಹುದು
ನೀರಿನಲ್ಲಿದ್ದರೂ ನೇನೆಯದೆ ನಲುಗಿದೆ
ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ನಿಂದಿಹುದು

ಗಾಳಿಯ ಬೀಳಲು ತೂಗುತ ತೋನೆಯುತ
ವೈಯಾರಿಯಂತೆ ನಲಿಯಾವುದು
ಹಸಿರು ಬಳ್ಳಿದಿ ಮಿರಿಮಿರಿ ಮಿಂಚುತ
ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಂತಸ ತರುತಿಹುದು

ಗರಿಗಳ ತೆರೆದು ಹೋದೆಯನು ಹಿಂದು
ಹೀಬು ಕಾಳನು ಕಟ್ಟಿವುದು
ಚಿಲಿಪಿಲಿಗುಬುದ್ದಿ ಹಣ್ಣಿಯ ಬಳಗವ
ಮುದದಲ್ಲಿ ತನ್ನಡೆ ಸೆಳೆಯುವುದು

ಬೆಳೆಯು ಮಾಗಲು ಬಣ್ಣಿವ ಬದಲಿಸಿ
ಹಳದಿ ವಣಕೆ ತಿರುಗುವುದು
ಹಗಲಿರುಳಿನ್ನದೆ ದುಡಿಯುವ ರೈತನ
ಮನಸಿಗೆ ಖುಸಿಯನು ತರುತಿಹುದು

ಪರ ಉಪಕಾರಿ ತತ್ತ್ವವ ಸಾರಿ
ದನಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗುವುದು
ಲೋಕದ ಜನಕೆಯ ಹೊಳೆಯ ತುಂಬಿಸಿ
ಜೀವನ ಸಾರ್ಥಕ ಮಾಡಿಹುದು

-ಆರ್.ಎಸ್. ಚಾಪೆಗಾವಿ,
ಬೆಳೆಗಾವಿ